

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-019.01-716

17/05/2013

Konu : Özel halk otobüslerinin koordinasyonu amacıyla kurulun A.Ş'nin ortağı olan her bir otobüs işletmecisine yaptığı hakediş ödemelerinin vergilendirilmesi ve belge düzeni.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; kurumunuzun, ruhsat sahibi her bir özel halk otobüsü işletmecisinin bir payla temsil edildiği çok ortaklı bir anonim şirket olduğu, araçların mülkiyetinin bireysel şahıslar üzerinde olduğu, her bir araç için taşıdıkları yolcu sayısına göre ayda iki defa hak ediş düzenlendiği ve fatura karşılığı ruhsat sahiplerine ödendiği belirtilerek, araçların daha fazla yolcu taşıyabilmek için hız yapmalarının trafiğe olumsuz etkilerini önlemek için bölgesel bir havuz sistemi oluşturmak istediğiniz, söz konusu sistemde araçların ... cihazlarının bu güne kadar olduğu gibi yine ... Genel Müdürlüğüne bağlı merkezlerde okutulacağı, her aracın toplam hak ediş tutarının belirleneceği, bölgelere göre belirlenen toplam tutarların bölge esnafına eşit olarak fatura karşılığı ödeneceği, ancak bölge toplamında hak ediş bedeli eşit olmakla birlikte, bağlı merkezlerde araç bazında hak edişlere bakıldığında artı eksi farklar oluşacağı, yani hak ediş tutarlarının eksik veya fazla olmasına rağmen esnaflar tarafından aynı tutarlı faturalar düzenlenmesinin mümkün olup olmayacağı ile bu uygulamanın vergisel boyutu hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safı kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safı kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanununun ticarî kazanç hakkındaki hükümleri uygulanacağı hüküm altına alınmış olup aynı Kanunun 8 inci maddesinde ise safı kurum kazancının tespitinde indirilecek giderler bendler halinde sayılmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazanç olarak tanımlanmış ve aynı Kanunun "İndirilecek giderler" başlıklı 40 ıncı maddesinin 1 inci bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun 1/1 inci maddesine göre, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler KDV'ye tabidir.

KDV oranları, KDV Kanununun 28 inci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Kararname eki I sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için % 1, II sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için % 8, listelerde yer almayan vergiye tabi işlemler için % 18 olarak tespit edilmiştir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 3 üncü maddesinde, vergilendirmede vergiyi doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin esas olduğu, 227 nci maddesinde, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsikinin mecburi olduğu hüküm altına alınmış olup söz konusu kayıtların Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan fatura, gider pusulası, müstahsil makbuzu vb. şeklindeki belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre;

- Toplu taşıma hizmeti sunan özel halk otobüslerinin koordinasyonu amacıyla kurulan şirketiniz tarafından fatura karşılığı ... Genel Müdürlüğünden alınacak tutarların kurumunuzun geliri olarak; özel halk otobüsü işletmecilerine fatura karşılığı yapılacak olan ödemelerin ise gider olarak dikkate alınması gerekmektedir. Öte yandan, özel halk otobüsü işletmecileri tarafından elde edilen gelirin Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç ile ilgili hükümlerine istinaden beyan edilmesi gerekeceği tabiidir.

- Kurumunuzun ... Büyükşehir Belediyesi ... Genel Müdürlüğü yönetim ve denetimi altında yapacağı şehir içi yolcu taşımacılığı hizmeti genel oranda (%18) KDV'ye tabi olacaktır.

- Hak ediş belgesi, Vergi Usul Kanununun 229 ve müteakip maddelerinde sayılan bir belge olmadığından, kurumunuz tarafından otobüs işletmecilerine yapılacak eşit tutarlı ödemeler için otobüs işletmelerince hak ediş tutarlarıyla ilişkilendirilmeksizin düzenlenecek eşit tutarlı faturaların Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde yer alan hüküm uyarınca söz konusu işlemin tevsikinde geçerli bir belge olarak kabul edilmesinde bir sakınca bulunmamaktadır.

- Öte yandan, söz konusu eşit tutarlı paylaşım sisteminden vazgeçilmesi durumunda her otobüs işletmesinin hak ediş tutarında tarafınıza fatura düzenlemesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.